

Vauhtia Virojoella, mahtavaa menoa Miehikkälässä

*Salpalinjan tuolle puolen,
saapui urhot Suomen heimon,
kilpaan kiihkeään kaasutteli,
vaihtuessa yön varjot valoksi,
vuolaan vuon vartehella,
Virojoen virratessa,
aurinkoiseen aamutuimaan
kymmenottelun kentällä, Kymenlahden kainalossa, Karjalan kultaisen kupeessa,
Miehikkälän maisemissa.*

Virojoen kesän eittämätön päätahtuma, maineikkaan helsinkiläisen Oltermannin pingisklubin mainostettu vuotuinen kymmenottelu on alkava aamun koittaessa. Miehikkälän kunta on varannut kuuluisalle urheiluseuralle täysin varustetun urheilukenttensä välineineen mukaan lukien 1950-luvun nostalginen mutta yksinäinen pulpetti oman aikansa kansakoululta. Rajuksi tiedetty 10-ottelu voi pian alkaa. Viimeistelyharjoitukset on tehty ja kuvia ei ole aikomus kumarrella. Vain yksi on myöhässä, mutta häntä on pakko ymmärtää. Ei näin kaukana idässä olekaan ennen oteltu. On kesän viimeinen aurinkopäivä. Jollain on siis hyvät suhteet yläkertaan. Sen täytyy olla Jukka, joka puolisonsa Paulan kanssa on muodostanut paikallisen järjestelykomitean. Seuraava päivä onkin siunattu kaatosateella. On yläkerran isäntä joutunut koko päivän urheilutapahtuman johdosta pidättelemään ja taivas itkee aamuyöstä lähtien.

Ovat Oltermannit jo otelleet vuosikymmenet ja on heidän suorituksiaan saanut ihailla yleisö Viroa, Puolaa ja Saksaa myöten. On ollut katsojia kotimaisissa kisoissa runsaasti ja on ollut tapana palkintojenjaon yhteydessä palkita ensin paras katsoja. Ovat nyt katsojan kaikonneet, hermoheikot hävinneet. "Onneksi", joku ehtii kommentoimaan.

Tinkimätön tuomarilinja

Sadan metrin juoksu todistaa ajan hampaan vaikutuksen, lähtöviivalle asettautuvia on viisi, toimitsijoita saman verran. Asko toimii lähettäjänä, mutta saa sääntövaliokunnalta moitteet: pitäisi seistä maha ajanottajien suutaan, jotta käsien heilahdus näkyisi paremmin. Juoksulajeissa on tarkkuutta, kolmella kellolla ottavat aikaa mutta omaan tahtiin. Masa pitää huolen siitä, että sadasosat noteerataan, muille riittäisi vähempi tarkkuus. Olavi toimii kirjurina, koska silloin saa istua paikalle tuodussa kirjurin tuolissa. Masa on porukan nörtti vailla vertaa ja toimii kaksoisroolissaan. Hänen lonkkansa on oirehtinut ja Masa joutuu jättämään urheilusuoritukset seuraavalle kaudelle.

Suoritusten videototistot olisivat herkkupaloja mutta eivät mahdollisia. Pituushypyssä on kovin runsaasti tasavahvoja suorituksia. Piste-eroja ei helppolla synny. Kuulan harjoitustyönnöt rajoitetaan kolmeen, jotta voimat riittäisivät varsinaisiin. Lassen harjoitustyöntö on huima, yli 9 m ja on illan pisin, mutta sitä ei kelpuuteta tulokseksi. Tuomarilinja on aina ollut tinkimätön.

Kuula olisi todellinen yleisölaji - jos vain olisi yleisöä. Osoittautuu, että tekniikka ratkaisee. Artturi on keskittynyt kesän kestäneissä viimeistelyharjoituksissaan juoksulajeihin eikä ole investoinut edes kuulan työntöön, vaikka hänellä on mökillään 5 kg kuula. Tämä heijastanee luonteen lujuuutta ja itsevarmuutta, mutta löytyy sitä muiltakin. Kovaa urheilukansaa ovat, keskiikä on ylittänyt vaivaiset 65 vuotta eli vahvan kokemuksen avulla menään. Osanottajia on enemmän kuin juoksulajeissa. Timppa työntää vasen käsi siteessä. Vesku pamauttaa lukemat 6 m, jonka kunniaksi Miehikkälän metsikössä asuva musta korppi räkäisee oikein kunnolla.



Olavi se on välineurheilija

Osoittautuu että Olavi on välineurheilijoita: työntää hanskakädellä melkein 8 m, päässä lakki ja jaloissa polvihousut. VeeVeen 662 lähestyy uhkaavalla tavalla pedon lukua. Lasse ei ole kovin tyytyväinen suoritukseensa, mikä sallittakoon, onhan kyseessä sentään maailmanmestaruuskilpailun hopeamies.

Timpalla hermopaine on lopulta liian kova ja tämä näkyy tuloksessa. Askolla on aivan mahtava työntö ja hänen kasvattamansa mursuviikset pehmentävät hänen tuimaa ilmettään työntövuoron tullessa, kovan hetken koittaessa. Jukka on tyylimestari, heittää oikean jalan eteen ja hankkii sen avulla lisää heilahtavaa keinu- maista liikettä vartaloonsa. Hänellä on työntäjistä paras kroppatu- ki, kuuluukin puolueeton arvio. Veskulla vartalon kierto onnistuu paremmin kuin muilla, minkä tulkitaan johtuvan siitä, että hän käy metsällä hankkimassa riistaa pakastimeensa. VeeVee astuu yli hirmuisen työnnön, mikä lensi ainakin yli pedon luvun, mutta saa kommentiksi, että pitää työntää puun takaa, niin mitataan.

Artturilla kuula tarraa käteen, ehkä se hänen kourassaan viihtyy. "Sylkäisit siihen liimaa, kuuluu kommentti". Mitähän Risto tuohon olisi huomauttanut? Tai Jaska. Tai Arto. Ovat estyneinä muilla mailla. Kisan päätteeksi sallitaan yksi terapiatyöntö, mutta sitä ei merkata aikakirjoihin.

Korkeushyppypaikalta löytyvät korvakuulokkeet, mutta joku epäilee, että ne ovat jonkin pingisläisen sydämentahdistin, mitä tämä ei kehtaa tunnustaa. Lasse hyppää tossuillaan, joita Jukka kommentoi, että kyllähän noilla tossuilla kelpaa hypätä. Etteivät tossut loukkaannu, Lasse puolustaa niitä sanoen, että turvallisuutta antavat. Alastulopaikalla on vilttejä. Asko hyppää ja vetää viltin pääl- lensä kuin ottaakseen nokoset, mutta ei saa unirauhaa.

Masa ei hyppää, lonkka on rikki ja rustot rätisevät. Urheilu on ter- veydelle vaarallista ja pilannut monta hyvää ryppymiestä. Illan karonkassa ovat kuitenkin edessä juomingit, joiden tasoa testa- taan Prismen puhallusmittarilla.

Hypyt alkavat 90 cm korkeudelta. Jukka jättää 1 m korkeuden vä- liin ja siirtyy varhaisruskan värjäämän koivikon suojaan henkilö- kohtaiselle asialle. "Ainakaan se ei kuseta muita", Timppa rävyt- tää juuri kun VeeVee on ponnistamassa ja hyppy menee naurun takia ihan pihalle. Se saadaan uusia.

Kun korkeusmittauksen kalibrointi pettää

Jossain vaiheessa riman korkeuden mittaaminen alkaa epäilyttää. Lasse vaatii tarkistusmittausta. Ensin Timppa kieltäytyy ja sanoo, että ei tarvitse, se on kalibroitu. Tarkistusmittaus osoittaakin, että rima oli 4 cm matalammalla kuin luultiin. Joku kieltäytyy hyppää- mästä uudestaan edellisestä korkeudesta. Myös nostot aiheutta- vat keskustelua. 10 cm kelpuutetaan nostoksi, koska niin oli Nik- kasenkin kisassa, Timppa argumentoi ja tämä menee lävitse. Täs- sä kilpaillaan voitosta ja kunniasta eikä yritetä henkilökohtaisia en- nätyksiä. Toisin toimi Sergei Bubka, joka melkein aina korotti yh- dellä sentillä 34 maailmanennätystä tehtaillaan ja maksimoi- den näin tulonsa.

Jukka hyppää kierähdyksellä, Artturi ja VeeVee saksaavat 60- luvun tyyliin ja jokin versio saksaamisesta on Veskullakin, kun oi- kein miettii. Vain Lasse ylittää 120. Pitkinä miehinä Risto ja Arto varmasti olisivat sijoittuneet pisteille Jaskasta puhumattakaan. Korkeuskisan päätteeksi rima päätetään korottaa 150 cm:iin, jotta kentän huoltomiehet luulisivat siitä hypätyn.



Vuorossa on 400 metriä ja juoksijoita asettuu radalle 5 kpl. VeeVee pyytää, saisiko lähteä minuuttia ennen muita, niin tulisivat yhtä aikaa loppusuoralle, mutta siihen ei suostuta. Kolmen ajanottokellon käytön kanssa on porinaa, mutta Timppa sanoo interpoloivansa ajat omallaan. Masa sanoo, että hän ainakin ottaa tuhannesosan tarkkuudella. Itse juoksu on kova-tasoinen: Lasse, Artturi, Jukka ja Vesku tekevät kelpo suorituksen.

Veli Saarinen, Miehikkälän Vilkas, Kalevi Korpi, Reijo Taipale

Lounas nokitaan paikallisen matkailuyrittäjän ravintolassa, Salpa-linjan kupeessa. Kassaneiti on kaunotar ja urheilijat käyvät mieluusti santsaamassa. Virojoen ja Miehikkälän maineen tekijät mainitaan. Maastohiihdon olympiakultamitalisti Lake Placidistä Veli Saarinen mainitaan. Lasse aikoo käydä tervehdyskäynnillä tämän haudalla. Illalla Pirjo mainitsee osallistuneensa Veli Saarinen hiihtoon joitain vuosia sitten eräiden imatralaisten seurassa. Urheiluseura Miehikkälän Vilkas on yhä legendaarinen käsite suomalaisessa urheilutodellisuudessa.

Olavi muistaa mainita laulajasuuruudet Kalevi Korven (Yölintu, Rakkauden satu ym.) sekä tietenkin nykyisin jo 75- vuotiaan Reijo Taipaleen (Satumaa), jota VeeVee ja Pirjo olivat vastikään kuulleet solistina Jenkkapirtin tansseissa Asikkalan kupeessa.

100 m aidat on tekniikkalaji. Lasse saa varsin hyvän ajan 21,81 mutta 13 sekunnin kohdalla joku huomauttaa että Nooralotta olisi jo maalissa. Jukan innovaationa on ensimmäisen aidan jälkeen kaataa kaikki muut tahallaan. Voihan ne niinkin ylittää. Ei auta, Vesku ohittaa tässä vaiheessa pisteellä Jukan, mutta maksaa siitä kovan hinnan: "Käyvät ponnistukset jo parkoihin", valittaa maaliin tullessaan.

Kisan kuluessa Timppa esittää merkittävän huomioon. 10-ottelun virallinen pistetaulukko suosii keskinkertaisuuksia, ei huippuja. Tämän argumentin voi havainnollistaa lähinnä Ristoa varten niinkin, että taulukko on suorituksen (x) vähenevästi kasvava funktio, eli vaikka sen ensimmäinen derivaatta on toki positiivinen, on sen toinen negatiivinen (concave function with negative second derivative - this information is for Risto in Canada) $f(x) > 0$, $f'(x) > 0$, $f''(x) < 0$. Itse asiassa on niinkin, että koko Miehikkälän kunnan kentän muoto on samalla tavalla kaareva. Näin sadevesi valuu reunoille eikä jää lillumaan urheiluvan nuorison jalkoihin. Niillä, joilla on muistikuvia Rooman Partheonin temppelistä, voivat palauttaa mieliin saman havainnon: lattia on samasta syystä kaareva. Katossa olevasta reiästä valuva sadevesi valuu reunoille, jotka puolestaan ovat koverat (convex) ja vievät veden pois.

Vuorossa on kiekon heitto. Siinä näkyy heittolajin runsastuminen. On paikaltaan heittoa, on pyörähdystä ja on vauhdin ottoa. Olavilta lähtee raju viskaisu niin, että verkko heilahtaa. Kiekko on ikivanha laji, mutta kun sitä alkaa miettiä, voi olla vaikea mieltää, miksi evoluutio on sellaisen ihmiselle tuottanut. Juoksut ymmärtää, kun piti juosta saaliin perässä tai vihollista karkuun, samoin pituushypyn. Kuulan ja keihään ymmärtää, kun piti sotia ja seiväshyppyäkin ehkä tarvittiin, kun piti hypätä vihollisen muurin ylitse. Mutta että kiekko. Miten kiekonheiton kehittäminen on voinut palvella ihmiskunnan eloonjäämistä?



Masan standardoidut lapioniskut hyötykäyttöön

Seiväshyppypaikan alastulossa ei ole huopia. Alastulo on siksi tylsämpikin kuin korkeushyppypaikalla. Telineet ovat aluksi aivan liian kaukana rimasta. Lapiolla 10 Masan standardoitua iskua auttaa niitä siirtämään. 160 cm on aloituskorkeus. Veskun tyyli on ainutlaatuinen, patentin arvoinen, seiväs on vasemman olkapään päällä vauhdin otossa. Miksi Pekingissä kukaan ei älynnyt tätä vaihtoehtoa? Kun rimaa pitäisi nostaa, tulee häkellyttävä havainto: telineistä ovat mittamerkinnot hankautuneet pois. Onko kisa siis keskeytettävä? Ratkaisu keksitään ja kisa jatkuu. Artturi mussuttaa banaaniaan kuin sukulaiset eläintarhassa.

Välillä telineitä joudutaan taas siirtämään. Jukka tarvitsee telineet kauemman rimasta, mihin tarvitaan 10 Masan standardoitua lapioniskua toiseen suuntaan, Lassel puolestaan on paikallaan 10 Masan iskua eteenpäin. Masa joutuu hakkaamaan niin, että Miehikkälän lapion kahva menee rypyyyn.

Keihäs on vuosikymmenten ajan ollut suomen vahvoja lajeja, niin tänäänkin. Keihään aloittaa Asko, joka käskää mittamiehiä siirtymään kauemmaksi ja rävyttääkin yli 20 m kaaren. Kärki edellä se tulee maahan. On silti mittamiehistä kiinni, että Asko ohittaa Jukan. "On paineet saada ulos tulemaan" kuuluu lausuma, joka vaatisi lisäselitystä. Olavilla lepattaa yli 18 m. Monelle jää kuitenkin paljon petrattavaa toisella kierroksella. Artturi frustroituu oikein kunnolla: "Olen jo 30 vuotta teiltä kuullut, että asento on hyvä, mutta pituutta ei tule". Timppa päättää heittää ilman käsitukea ja saa tasapainoisen heiton. On se vain niin, että meille vauhdinotosta ei juuri ole hyötyä. Olavillekin kävi kuin Ruuskaselle, keihäs vain lipsahti. Kenttävirikailija saapuu todeten Vee-Veellä olevan "edellytyksiä", mutta valitettavasti keihäs vain tulee perä edellä alas.

1500 metrin juoksussa on jäljellä kolme kovinta. Artturi lähtee vetämään kuin kauris ja karistaa Lassen ja Veskun kannoiltaan. Lassen taktiikka on kuitenkin tiedossa. Parisataa metriä ennen maalia Lasse lisää kierroksia ja ottaa paikkansa.

Auringon vielä lähettäessä kultaisia säteitään urheilevalle väelle kisa lähestyy loppuaan. On yllätys, että kaikki ovat terveitä. Urheiluseura "kipeät ukkelit" loisti poissaolollaan.

Naiset kulttuurilinjalla

Miesten urheillessa Paula on järjestänyt naisseuralle kulttuuriohjelmaa. Naiset ovat siirtyneet autoilla Virolahden kotiseutumuseolle Pyterlahteen. Museokäynnin jälkeen ovat lounastaneet ravintola River Cafessa Virojoen keskustassa. Virojoella on ollut mahdollisuus käydä olympiavoittaja Veli Saarisen puistossa, tutustua kuvanveistäjä Johannes Takasen patsaspuistoon ja ihastella jokimaisemaa Kain Tapperin suunnittelemana sillalla. Ovat tämän jälkeen ajaneet Virolahden kirkonkylän kautta Hurpun merivartioasemalle, jossa ovat tutustuneet keisari Nikolai II:n kesäviettomaisemiin. Lopuksi ovat suunnanneet Hanskin kylään taloksi asettumista varten. Paula on tarjonnut naisille kuoharit marjapiirakan kera ja esitellyt kesäkodin puitteet ja historiaa.



Karonkka ja Hanskin kylän syömingit ja juomingit

Karonkka, päivällinen ja palkintojen jako tapahtuvat Hanskin kylässä, Jukan ja Paulan kauniissa kesäkodissa. Savusaunaa odotellessa miehet vierailevat nostalgisessa vene – ja verkkovajassa, josta näkyy vihollisen ranta ja yrittävät saada vanhan traktori käyntiin siinä surkeasti epäonnistuen, vaikka palkintona olisi ollut kossupullo.

Monta pesällistä halkoja on savusaunan lämmittäminen vaatinut. Sympaattisen hien saunassa saa pintaan. Sen aidossa hämyisessä hämärässä tunnistaa sisään tulijan vain mahan koon perusteella ja sisällä olijan äänestä, jos tämä käyttää puheenvuoron. Uinti merivedessä täydentää eksoottista kokemusta.

Ruoaksi talo tarjoaa lohilaatikkaa ja kakkua kaupan päälle. Viiniä kukin nauttii oman harkinnan mukaan, mitä harkintakykyä testataan illan päätteeksi Prisman 7 euroa maksaneella alkometrillä. Jos lukema heittelee, kelpuutetaan arvioksi aritmeettinen keskiarvo, joka onkin harhaton, tarkentuva, ja tehokas estimaatti todelliselle lukemalle. Dokumentteja ei ilmaannu.

Asko laulattaa ryyppylauluja, sillä hänellä on ryyppy päällä ja hän on porukasta ainoa, jolla muisti pelaa, mitä sanoitukseen tulee. Pian Timppa yhtyy häneen. Kun kupu on täynnä, seuraa palkintojen jako, joka tyypillisesti onkin ollut illan kohokohta, Timpan lyömätön ohjelmanumero ja Lassen juhlaa. Jukka jakaa palkinnot, jotka ovat poikkeuksellisen esteettiset: Virojoen mikit, joihin on maalattu päivän urheilutapahtumaa kuvaava tekstitys. Ne muistuttavat voittajia suorituksestaan ja legenda heidän menestyksestään on mukien myötä siirtyvä ajassa eteenpäin yhä uusille sukupolville niiden katkeamattomassa ikiketjussa.

Ruokailun jälkeen siirrytään toteuttamaan suunnitellut majoitusratkaisut. Kille yöpyy yksin teltassa, koska vierastaa kuorsaajia. Osa yöpyy päärakennuksessa, osa vuokratessa mökissä, jossa Timppa aamutuimaan vain hiukkasan kukonlaulun jälkeen kajauttaa ”Jo valkenee kaukainen ranta”, mihin VeeVee karjaisee : ”Jos minulle laulat, niin riittää”.

Teksti: Vesa Kanninen, VeeVee

Kuvat: Raimo Sinivaara, Kille

Lay-out: Heikki Artman, Artturi

